

Chủ tịch Hồ Chí Minh tinh hoa và khí phách của dân tộc, lương tâm của thời đại¹ Phạm Văn Đồng

Thưa Đoàn Chủ tịch,

Thưa các đồng chí và các bạn,

Hôm nay chúng ta hội họp trọng thể và thân mật ở đây để kỷ niệm lần thứ 80 ngày sinh của Chủ tịch Hồ Chí Minh, tinh hoa và khí phách của dân tộc, lương tâm của thời đại.

“Muôn vàn tình thương yêu”

Ngày 19 tháng 5 năm nay, chúng ta kỷ niệm lần thứ 80 ngày sinh của Chủ tịch Hồ Chí Minh, vị lãnh tụ thiên tài của cách mạng Việt-nam, người thầy và người cha mãi mãi ở trong trái tim mỗi người Việt-nam ta, với tên gọi vô cùng thân thiết và yêu thương: Bác Hồ của chúng ta.

Nửa thế kỷ trước đây, trong đêm dài nô lệ, cái tên rất đẹp: **Nguyễn Ái Quốc** vang dội trong lòng nhiều người Việt-nam ta như một niềm tin và một lời kêu gọi đấu tranh. Từ đó đến nay, Hồ Chủ tịch cùng dân tộc ta đã chia sẻ biết bao ngọt bùi cay đắng suốt quá trình chiến đấu cách mạng lâu dài, gian khổ và oanh liệt. Tình cảm của Hồ Chủ tịch đối với dân tộc và tình cảm của dân tộc ta đối với Hồ Chủ tịch là điển hình mẫu mực của mối quan hệ giữa lãnh tụ và quần chúng, thể hiện tinh thần cao cả của chủ nghĩa Mác-Lênin, đồng thời mang sắc thái tình cảm đậm đà của dân tộc Việt-nam ta.

Đối với toàn thể dân tộc Việt-nam ta đã luôn luôn chiến đấu kiên cường vì sự nghiệp cách mạng vĩ đại của mình, Hồ Chủ tịch là vị chỉ huy cao nhất và gần nhất, đem lại tin tưởng cho chiến sĩ và đồng bào. Đối với mỗi nhà Việt-nam, Bác là một người trong gia đình, thân thiết như cha với con. Đối với mỗi người Việt-nam, Bác là lương tâm tuyệt vời trong sáng, luôn luôn thấu hiểu từ bên trong mọi ý nghĩ và nguyện vọng của mình.

¹ Bài nói tại lễ trọng thể kỷ niệm lần thứ 80 ngày sinh của Hồ Chủ tịch.

Những ngày đau đớn nhất của dân tộc, khi Hồ Chủ tịch vĩnh biệt chúng ta, tất cả mọi người Việt-nam đều gặp nhau trong một tình cảm, một nhận thức: Bác Hồ của chúng ta không mất, Bác hồ đời đời sống cùng non sông đất nước, trong sự nghiệp cách mạng và trong lòng dân tộc Việt-nam ta.

Các thế hệ Việt-nam nối tiếp nhau sẽ mãi mãi truyền cho lớp con cháu mình “muôn vàn tình thân yêu” đối với Hồ Chủ tịch hiện thân của độc lập, tự do, hạnh phúc, những nguyện vọng sâu xa của dân tộc Việt-nam ta. Hồ Chủ tịch là người đã sáng lập Đảng ta, để cùng với Đảng động viên nhân dân ta đứng lên làm chủ vận mệnh của mình, tổ chức và lãnh đạo nhân dân ta phát huy sức mạnh của mình để tự mình làm nên mọi thắng lợi. Tất cả những gì tốt đẹp của dân tộc trong 4.000 năm lịch sử đều sống dậy tràn đầy sức mạnh hơn bao giờ hết trong thời đại Hồ Chí Minh. Mọi thắng lợi của dân tộc trong 40 năm qua cũng như mỗi thay đổi trong cuộc đời của từng người Việt-nam, từ độc lập, tự do và vị trí quốc tế ngày nay của Tổ quốc, đến bát cơm, manh áo, và quyền sống, quyền làm chủ của mỗi người đều gắn liền với Bác Hồ. Và cũng gắn liền với tên tuổi và sự nghiệp của Hồ Chủ tịch những thắng lợi hiện nay của chúng ta cho đến thắng lợi hoàn toàn của dân tộc trong sự nghiệp chống Mỹ, cứu nước và trong công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc nước ta.

Trái tim, khối óc của Hồ Chủ tịch dành cho dân tộc Việt-nam ta cũng hướng về giai cấp vô sản và các dân tộc bị áp bức trên toàn thế giới. Cuộc chiến đấu, cuộc sống, những thành tựu đầy ý nghĩa, cùng với tình cảm quốc tế trong sáng của Hồ Chủ tịch được sự kính phục và lòng thương yêu của nhân dân thế giới, những người cộng sản khắp năm châu, nhân dân các nước xã hội chủ nghĩa, các dân tộc ở Á, Phi, Mỹ la tinh, nhân dân lao động trong các nước phương Tây và mọi người có lương tri trên trái đất. Cả loài người tiếc thương vô hạn vị lãnh tụ của dân tộc Việt-nam ta, người chiến sĩ gương mẫu trong phong trào cộng sản quốc tế và phong trào giải phóng dân tộc của thế kỷ 20 này.

Trong thanh niên ngày nay đang sục sôi cách mạng, chống cái cũ, đòi cái mới, Hồ Chủ tịch là một người tiêu biểu cho thời đại, tiêu biểu xu thế của thời đại và sức

manh đưa thời đại tiến lên, Hồ Chủ tịch thể hiện con đường đấu tranh, bản thân cuộc đấu tranh và thắng lợi của cuộc đấu tranh cách mạng của thời đại, vì độc lập, tự do và chủ nghĩa xã hội.

Những người trên thế giới này ngay trong một nước cũng như từ nước này sang nước khác, có biết bao điều không giống nhau, thậm chí trái ngược nhau về cảnh ngộ sống và lý tưởng sống, về trình độ hiểu biết, về xu hướng chính trị, xã hội hay tôn giáo. Nhưng miễn là không phải bọn áp bức, bóc lột, bọn xâm lược và tay sai của chúng, thì mỗi người đều có thể thấy ở cuộc chiến đấu và cuộc sống của Hồ Chủ tịch những điều mà mình hằng mong mỏi, những giá trị tinh thần mà mình thiết tha, những mục tiêu mà mình khát khao muốn vươn tới.

Đó chính là nguồn gốc và ý nghĩa của tình cảm của nhân dân thế giới đối với Hồ Chủ tịch. Và bởi vì Hồ Chủ tịch luôn luôn hoà làm một với Đảng và dân tộc, tình cảm ấy cũng là tình cảm của nhân dân thế giới đối với dân tộc Việt-nam ta dưới sự lãnh đạo của Đảng ta, đang đứng trên tuyến đầu của cuộc đấu tranh chống đế quốc Mỹ xâm lược, vì độc lập, tự do của Tổ quốc chúng ta, vì những mục tiêu cao cả của loài người.

Sứ mạng lịch sử vĩ đại

Lênin nói: “Điều cơ bản trong học thuyết của Mác là học thuyết ấy đã làm sáng tỏ vai trò lịch sử toàn thế giới của giai cấp vô sản, là người xây dựng xã hội xã hội chủ nghĩa”.

Mác nói: “Tiến hành cuộc cách mạng long trời chuyển đất đó “giai cấp vô sản có mất chăng, chỉ mất những xiềng xích của mình mà chinh phục được cả một thế giới”. Mác kêu gọi: “Vô sản toàn thế giới, hãy đoàn kết lại!”.

Kế tục sự nghiệp của Mác, Lênin đã phát triển học thuyết của Mác trong thời kỳ đế quốc chủ nghĩa, thời kỳ cách mạng vô sản. Để thực hiện sứ mạng lịch sử của giai cấp vô sản theo lời tiên đoán thiên tài của Mác, Lênin kêu gọi: “Vô sản và các dân tộc bị áp bức toàn thế giới, hãy đoàn kết lại!”.

Kế tục sự nghiệp của Mác và Lênin, vận dụng sáng tạo học thuyết Mác-Lênin trong hoàn cảnh tổng khủng hoảng của chủ nghĩa tư bản và cao trào cách mạng

của thế giới, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã sáng lập, tổ chức, giáo dục và lãnh đạo Đảng ta, chính đảng của giai cấp công nhân, đảng của dân tộc Việt-nam ta, và sau 15 năm đấu tranh bền bỉ, kiên cường, đã tiến hành thắng lợi Cách mạng tháng Tám, cuộc cách mạng dân tộc dân chủ nhân dân điển hình ở một nước thuộc địa và nửa phong kiến, thành lập nước Việt-nam dân chủ cộng hoà, Nhà nước công nông đầu tiên ở Đông Nam Á, từ đó tiến lên hoàn thành sứ mạng lịch sử của giai cấp vô sản ở nước ta, góp phần to lớn vào sự nghiệp cách mạng của nhân dân thế giới.

Đầu thế kỷ 20 này, Chủ tịch Hồ Chí Minh, lúc bấy giờ là một người thanh niên xuất thân từ một gia đình yêu nước, ở một vùng có truyền thống cách mạng kiên cường, sau khi thấy rõ sự bế tắc của những phong trào cách mạng mấy chục năm qua, tuy rất oanh liệt nhưng chung quy vẫn thất bại và bị đàn áp trong lửa và máu, đã bước chân ra đi tìm những chân trời mới, lòng nặng tình quê hương đất nước. Người đã đi tới nhiều nơi trên trái đất, làm nhiều nghề lao động để sống và hoạt động cách mạng, làm quen với sự đau khổ và ý chí đấu tranh cách mạng của giai cấp công nhân và các dân tộc bị áp bức khắp năm châu. Người đã gặp Lênin qua tác phẩm của vị lãnh tụ thiên tài của cách mạng, đã sung sướng đến rơi nước mắt; đã đón chào Cách mạng tháng Mười, bình minh của loài người; đã tham gia thành lập Đảng cộng sản Pháp; đã thành lập “Hội liên hiệp thuộc địa”; đã hoạt động tích cực trong Quốc tế cộng sản, đặc biệt là tại Đại hội lần thứ năm của Quốc tế cộng sản. Từ Liên Xô, Người về Trung Quốc, tham gia cao trào cách mạng Quảng Châu, thành lập “Hội liên hiệp các dân tộc bị áp bức ở châu Á”. Ở Quảng Châu, Người mở nhiều lớp huấn luyện thanh niên, tổ chức “Thanh niên cách mạng đồng chí hội”, tổ chức tiền thân của Đảng cộng sản Đông Dương. Ngày 3 tháng 2 năm 1930, Chủ tịch Hồ Chí Minh sáng lập Đảng cộng sản Đông Dương, một đảng vũ trang bằng chủ nghĩa Mác-Lênin, liên hệ mật thiết với quần chúng công nông, người tổ chức mọi thắng lợi của nhân dân ta.

Từ đó, sự nghiệp cách mạng của Hồ Chủ tịch gắn liền với sự nghiệp cách mạng của Đảng; và sự nghiệp cách mạng của Hồ Chủ tịch và của Đảng gắn liền với cuộc đấu tranh của dân tộc.

Trong những năm hoạt động ở nước ngoài, tâm hồn và nghị lực của Hồ Chủ tịch luôn luôn hướng về Tổ quốc thân yêu, luôn luôn ở bên cạnh đồng bào, tranh thủ mọi cơ hội và vận dụng mọi khả năng, tìm mọi hình thức để dìu dắt phong trào cách mạng trong nước, để động viên và cổ vũ các tầng lớp nhân dân, nhất là công nhân, nông dân và thanh niên, đứng lên đấu tranh. Tên đồng chí Nguyễn Ái Quốc, tờ báo *Người cùng khổ*, và cuốn sách *Bản án chế độ thực dân Pháp* mãi mãi nhắc lại cho chúng ta một thời kỳ hoạt động cách mạng rất có ý nghĩa của Hồ Chủ tịch. Từ lòng yêu nước thiết tha đến chủ nghĩa Mác-Lênin để trở thành chủ nghĩa yêu nước thấm nhuần chủ nghĩa Mác-Lênin và chủ nghĩa quốc tế vô sản, đó là con đường của Hồ Chủ tịch. Đó cũng là quá trình sự nghiệp cách mạng của nhân dân ta gắn chặt với sự nghiệp cách mạng của nhân dân thế giới, sự nghiệp cách mạng của thời đại.

*

Hồ Chủ tịch và Đảng ta đã vận dụng đúng đắn và sáng tạo học thuyết Mác-Lênin vào điều kiện cụ thể của nước ta để xác định đường lối cách mạng của nhân dân giành thắng lợi.

Đường lối đó là đường lối cách mạng dân tộc dân chủ nhân dân tiến lên cách mạng xã hội chủ nghĩa không trải qua giai đoạn phát triển tư bản chủ nghĩa.

Từ Chính cương và Sách lược tóm tắt của Đảng do Hồ Chủ tịch nêu ra tại Hội nghị thành lập Đảng, từ Luận cương chính trị của Đảng do đồng chí Trần Phú khởi thảo trong 40 năm nay, Hồ Chủ tịch và Đảng ta đã lãnh đạo nhân dân Việt Nam ta liên tiếp giành được những thắng lợi cực kỳ to lớn. Đó là những trang sử oai hùng của dân tộc Việt Nam ta, chói lọi chủ nghĩa anh hùng cách mạng. Đó là sự vận dụng sáng tạo vào hoàn cảnh nước ta những quy luật của quá trình diễn biến cách mạng của thời đại, thúc đẩy sự nghiệp cách mạng của nhân dân ta phát triển liên tục mạnh mẽ, đưa đến những bước nhảy vọt kỳ diệu.

Ngay lúc hoạt động ở châu Âu, Hồ Chủ tịch đã thấy rõ nhiệm vụ cách mạng và con đường cách mạng của nhân dân ta. Trong nhiều bài báo và diễn văn, Người đã khẳng định lòng tin của mình đối với những bão táp cách mạng sẽ nổi lên ở nước ta cũng như ở nhiều nước thuộc địa khác, đập tan nền thống trị phản động và tàn bạo của bọn thực dân và phong kiến để giành độc lập, tự do và tiến thẳng lên chủ nghĩa xã hội. Đồng thời Hồ Chủ tịch đã thấy rõ quan hệ mật thiết giữa cách mạng ở các nước thuộc địa và cách mạng ở các nước tư bản chủ nghĩa. Người ví chủ nghĩa tư bản như con đĩa hai vôi, một vôi bám vào giai cấp công nhân ở các nước tư bản, một vôi bám vào nhân dân các nước thuộc địa, từ đó, Người đề ra sự liên hiệp đấu tranh giữa nhân dân các nước thuộc địa với giai cấp công nhân các nước tư bản chủ nghĩa để cắt cả hai vôi của chủ nghĩa tư bản. Dưới ngọn cờ vẻ vang của Hồ Chủ tịch và của Đảng, giai cấp công nhân và nông dân, đoàn kết chặt chẽ trong liên minh công nông và trên cơ sở đó đoàn kết rộng rãi với các tầng lớp nhân dân yêu nước và tiến bộ trong Mặt trận dân tộc thống nhất, đứng lên tiến hành đấu tranh cách mạng kiên quyết, bền bỉ và triệt để. Trải qua biết bao gian khổ và hy sinh, vận dụng mọi hình thức đấu tranh chính trị và vũ trang thích hợp nhất tùy hoàn cảnh chính trị từng lúc, từng nơi, phong trào cách mạng và lực lượng cách mạng của nước ta không ngừng lớn mạnh. Khi Quân đội Liên Xô quang vinh chiến thắng quân phát xít Đức, Ý, Nhật, kết thúc vẻ vang chiến tranh thế giới thứ hai, Hồ Chủ tịch và Đảng ta đã kịp thời phát động toàn dân khởi nghĩa. Mùa thu năm 1945, Cách mạng tháng Tám thành công, xoá bỏ chế độ thực dân Pháp từ 80 năm và chế độ phong kiến từ nghìn xưa, đưa đến sự thành lập nước Việt-nam dân chủ cộng hoà, một nước thống nhất từ Lạng Sơn đến mũi Cà Mau, mở ra một kỷ nguyên mới trong lịch sử, kỷ nguyên nhân dân cả nước ta giành được độc lập, tự do và tiến lên chủ nghĩa xã hội.

Ngày 2 tháng 9 năm 1945, Hồ Chủ tịch đọc Tuyên ngôn Độc lập: “Nước Việt-nam có quyền hưởng tự do, độc lập, và sự thật đã thành một nước tự do, độc lập. Toàn thể dân tộc Việt-nam quyết đem tất cả tinh thần và lực lượng, tính mạng và của cải để giữ vững quyền tự do và độc lập ấy”.

“Giữ vững quyền tự do, độc lập” là chuẩn bị chống thực dân Pháp đương mưu toan trở lại xâm lược nước ta. Chỉ vài tháng sau ngày 2 tháng 9 năm 1945, cuộc kháng chiến chống Pháp bùng nổ.

Chúng ta hãy nghe lại lời kêu gọi thiêng liêng của Hồ Chủ tịch lúc bấy giờ:

“Chúng ta thà hy sinh tất cả, chứ nhất định không chịu mất nước, nhất định không chịu làm nô lệ. Bất kỳ đàn ông, đàn bà, bất kỳ người già, người trẻ, không chia tôn giáo, đảng phái, dân tộc, hễ là người Việt-nam thì phải đứng lên đánh thực dân Pháp, cứu Tổ quốc. Ai có súng dùng súng, ai có gươm dùng gươm, không có gươm thì dùng cuốc, thuổng, gậy gộc, ai cũng phải ra sức chống thực dân, cứu nước. Dù phải gian lao kháng chiến, nhưng với một lòng kiên quyết hy sinh, thắng lợi nhất định về dân tộc ta!”.

Bắt đầu với gậy tầm vông, cuộc kháng chiến vĩ đại của dân tộc đã kết thúc bằng chiến thắng Điện Biên Phủ. Năm 1949, giữa lúc chúng ta đang đẩy mạnh kháng chiến, một sự kiện quốc tế cực kỳ quan trọng đã diễn ra: Cách mạng Trung Quốc thành công, nước Cộng hòa nhân dân Trung Hoa vĩ đại ra đời, giáng một đòn chí tử vào chủ nghĩa đế quốc, làm nghiêng cán cân quốc tế về phía các lực lượng cách mạng, cổ vũ mạnh mẽ các dân tộc trên thế giới. Đối với nước ta, cách mạng Trung Quốc thành công đã chấm dứt thế bị bao vây của ta, nối liền nước ta với phe xã hội chủ nghĩa. Tiếp sau chiến thắng Điện Biên Phủ, Hội nghị Giơnevơ năm 1954 về Đông Dương công nhận độc lập, chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ của Việt-nam cũng như của hai nước láng giềng Campuchia và Lào, đồng thời quy định tháng 7 năm 1956 sẽ tổ chức tổng tuyển cử để thống nhất nước Việt-nam.

Đó là một thắng lợi rất lớn của nhân dân ta, một thất bại rõ rệt của chủ nghĩa đế quốc Pháp và Mỹ. Địch phải chịu thua, nhưng thực sự bọn chúng, trước hết là đế quốc Mỹ, coi đó chỉ là kẻ hoãn binh. Thực dân Pháp lúc phải rút khỏi miền Nam nước ta, đã lót đường cho đế quốc Mỹ nhảy vào.

Cuộc kháng chiến lần thứ hai chống Mỹ, cứu nước lại bùng nổ. Lần này, đánh đế quốc Mỹ có tiềm lực kinh tế và quân sự rất lớn, có sức mạnh tương chừng không ai thắng nổi, và cùng với đế quốc Mỹ trong cuộc chiến tranh xâm lược nước ta

còn có quân của một số nước chư hầu của Mỹ như Nam Triều Tiên, Thái Lan, Úc, Tân Tây Lan, v.v...

Nhân dân ta vượt qua muôn ngàn gian khổ, hy sinh, liên tục tiến công và liên tiếp đánh thắng quân thù. Vì thua mà chưa chịu thua nên địch đã leo thang chiến tranh, nhưng mỗi khi leo mỗi nấc thang mới thì địch đã thấy trước mắt chúng những lực lượng vũ trang và một dân tộc càng kiên cường và dồi dào sức mạnh về mọi mặt, đã giáng cho chúng những đòn rất nặng, dồn chúng vào thế ngày càng bị động, lâm vào một cuộc khủng hoảng chưa từng xảy ra ngay tại nước Mỹ và gặp phải những khó khăn dồn dập khắp nơi trên thế giới. Trong cuộc chiến đấu lâu dài và oanh liệt đó, những lời kêu gọi của Hồ Chủ tịch đã đem lại cho chiến sĩ và đồng bào ta một sức mạnh thần kỳ, phát huy chủ nghĩa anh hùng cách mạng của cả một dân tộc lên đến đỉnh cao. Chúng ta hãy nghe lại lời kêu gọi của Hồ Chủ tịch ngày 17 tháng 7 năm 1966, lúc đế quốc Mỹ đang cố gắng hết sức đẩy mạnh cuộc chiến tranh cục bộ ở miền Nam và cuộc chiến tranh phá hoại ở miền Bắc: “Mỹ có thể đưa 50 vạn quân, 1 triệu quân hoặc nhiều hơn nữa để đẩy mạnh chiến tranh xâm lược ở miền Nam Việt-nam. Chúng có thể dùng hàng nghìn máy bay tăng cường đánh phá miền Bắc. Nhưng chúng quyết không thể lay chuyển được chí khí sắt đá, quyết tâm chống Mỹ, cứu nước của nhân dân Việt-nam anh hùng. Không có gì quý hơn độc lập, tự do. Đến ngày thắng lợi, nhân dân ta sẽ xây dựng lại đất nước ta đàng hoàng hơn, to đẹp hơn”.

Trên miền Bắc, từ sau thắng lợi của cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp, Hồ Chủ tịch và Đảng ta đã lãnh đạo nhân dân chuyển ngay sang cách mạng xã hội chủ nghĩa. Song trong 16 năm qua, miền Bắc thực sự chưa bao giờ hoàn toàn tập trung lực lượng vào công cuộc xây dựng đời sống mới. Mặc dù như vậy, công cuộc cải tạo xã hội chủ nghĩa và xây dựng chủ nghĩa xã hội đã giành được những thắng lợi to lớn. Ngay trong khói lửa của mấy năm chống chiến tranh phá hoại của đế quốc Mỹ, sự nghiệp xã hội chủ nghĩa vẫn được tiếp tục đẩy mạnh, lực lượng kinh tế và quốc phòng của miền Bắc xã hội chủ nghĩa được tăng cường rõ rệt, đúng là căn cứ địa vững chắc của cách mạng cả nước, là hậu phương lớn của

miền Nam, gắn liền cuộc kháng chiến của nhân dân ta với phe xã hội chủ nghĩa và cả loài người tiên bộ.

Dân tộc Việt-nam ta rất dũng cảm, thông minh, giàu tài năng sáng tạo, cần cù lao động, ham học và có chí tiến thủ, một dân tộc như vậy, nếu không phải dốc sức đánh giặc ngoại xâm, nếu có hoàn cảnh xây dựng hoà bình, thì trong thời gian 25 năm qua, chắc chắn đã làm được biết bao công trình to lớn và tốt đẹp về mọi mặt kinh tế, văn hoá, khoa học và kỹ thuật!

Hồ Chủ tịch thường nói:

Đảng ta thật là vĩ đại!

Dân tộc Việt-nam ta thật là anh hùng!

Tính chất vĩ đại và chủ nghĩa anh hùng đó được thể hiện một cách đầy đủ và sinh động trong bài văn của đồng chí Lê Duẩn, Bí thư thứ nhất Ban chấp hành trung ương Đảng, nhân dịp kỷ niệm lần thứ 40 ngày thành lập Đảng; đó là một bước tổng kết những kinh nghiệm rất phong phú của gần nửa thế kỷ đấu tranh cách mạng oanh liệt của nhân dân ta dưới sự lãnh đạo của Hồ Chủ tịch và của Đảng.

Đảng ta vĩ đại ở chỗ Đảng phát huy đến mức cao nhất sức mạnh đoàn kết và đấu tranh của cả dân tộc Việt-nam ta, phát huy mọi truyền thống tốt đẹp của dân tộc từ nghìn xưa. Quá khứ sống lại đẹp đẽ hơn bao giờ hết trong bản anh hùng ca trào của hiện tại và hiện tại đang gieo hạt giống quý báu cho những ngày mai tươi sáng.

Cuộc đấu tranh cách mạng ngày nay càng làm sáng tỏ những phẩm chất tốt đẹp của dân tộc Việt-nam ta. Trong quá trình giữ nước và dựng nước, dân tộc ta đã rèn luyện cho mình những đức tính vô cùng quý báu: lòng yêu nước, tình thương yêu đồng bào, tinh thần dân tộc, ý chí độc lập tự chủ, ý chí đấu tranh kiên cường, “thà chết không chịu làm nô lệ”, lòng nhân hậu, thủy chung... Dân tộc ta đã hình thành rất sớm và đã trở nên một quốc gia thống nhất ngay dưới chế độ phong kiến, khác hẳn với nhiều nước khác như ở châu Âu, phải chờ tới khi xuất hiện chủ nghĩa tư bản thì mới diễn ra quá trình hình thành dân tộc và quốc gia thống nhất. Vì luôn luôn phải chiến đấu để sinh tồn và phát triển, dân tộc ta đã phát huy sức mạnh của

quần chúng nhân dân từ làng xóm cho đến cả nước, rèn luyện cho mình những đức tính cần cù lao động, dũng cảm, thông minh, sáng tạo, trau dồi lòng yêu chuộng đạo đức cao đẹp của con người, của đời sống xã hội.

Một dân tộc như vậy đã được toàn bộ quá trình lịch sử của mình chuẩn bị để sẵn sàng đón nhận và mau chóng thấm nhuần chân lý cách mạng của thời đại. Hồ Chủ tịch là người Việt-nam đầu tiên tìm thấy chân lý đó trong Đề cương của Lênin về các vấn đề dân tộc và thuộc địa. Người đã nói: “Đề cương làm cho tôi cảm động, phấn khởi, sáng tỏ và tin tưởng xiết bao. Tôi sung sướng đến phát khóc lên”. Rõ ràng Hồ Chủ tịch đã nói lên ý nguyện sâu xa của cả dân tộc Việt-nam ta.

Từ đó, Hồ Chủ tịch đã thấy rõ con đường của mình: tiến tới thành lập Đảng, đội tiên phong của giai cấp vô sản, đoàn kết chung quanh mình nhân dân lao động và cả dân tộc Việt-nam ta, đứng lên đấu tranh để thực hiện sứ mạng lịch sử vĩ đại: giành độc lập, tự do và tiến lên chủ nghĩa xã hội.

Sự nghiệp cách mạng của nhân dân ta là bộ phận khăng khít của cách mạng thế giới. Cách mạng thế giới là một trong những nhân tố thắng lợi của nhân dân ta. Thắng lợi của nhân dân ta là sự đóng góp lớn vào thắng lợi của cách mạng thế giới. Đóng góp đó là sự chiến đấu và chiến thắng chủ nghĩa đế quốc, chủ yếu là đế quốc Mỹ, đây là đóng góp có ý nghĩa quốc tế sâu rộng mà nhân dân thế giới, cả nhân dân tiên bộ Mỹ đều đánh giá cao. Đóng góp đó là đường lối quốc tế đúng đắn của Đảng ta trên cơ sở chủ nghĩa Mác-Lênin và chủ nghĩa quốc tế vô sản, đưa đến sự hình thành mặt trận nhân dân thế giới ủng hộ Việt-nam chống xâm lược Mỹ, và đây là một kinh nghiệm quý báu, một điển hình tốt đẹp của sự đoàn kết quốc tế vì sự nghiệp cách mạng chung. Đóng góp đó đối với các dân tộc bị áp bức, đối với các nước của “thế giới thứ ba” bao gồm hai phần ba loài người, là con đường cách mạng từ cách mạng dân tộc dân chủ nhân dân tiến lên chủ nghĩa xã hội không qua giai đoạn phát triển tư bản chủ nghĩa, con đường đấu tranh kiên cường, bất khuất, bền bỉ, lâu dài, con đường có chặng quanh công nghiệp, khúc khuỷu, nhưng nhất định thắng lợi, vì độc lập của dân tộc, tự do của nhân dân,

chống chủ nghĩa đế quốc, chủ nghĩa thực dân cũ và mới để tiến lên xây dựng chủ nghĩa xã hội, lý tưởng của loài người.

Cuộc đấu tranh cách mạng của nhân dân ta làm nổi bật trước nhân dân thế giới, trước loài người sức mạnh của chính nghĩa, những giá trị quý báu nhất của loài người, phẩm chất và những đạo đức cao đẹp của con người, lẽ sống, lòng tin cho hàng trăm triệu người trên trái đất.

Thực hiện sứ mạng lịch sử của giai cấp vô sản ở nước ta, Hồ Chủ tịch, Đảng ta và dân tộc Việt-nam ta luôn luôn cố gắng góp phần xứng đáng nhất của mình vào việc giai cấp vô sản các nước thực hiện sứ mạng lịch sử của mình trong thời đại ngày nay, thời đại từ chủ nghĩa tư bản tiến lên chủ nghĩa xã hội trên phạm vi toàn thế giới.

Nhà chiến lược thiên tài

Đường lối cách mạng của Đảng, từ cách mạng dân tộc dân chủ nhân dân tiến lên cách mạng xã hội chủ nghĩa, đã huy động đến mức cao nhất lực lượng của nhân dân ta. Đường lối đó một mặt vạch rõ cho nhân dân ta những mục tiêu phấn đấu trước mắt, quyền lợi sống còn của dân tộc, một mặt soi sáng cho nhân dân ta con đường tiến lên, triển vọng của công cuộc xây dựng đời sống mới, xã hội chủ nghĩa. Hồ Chủ tịch và Đảng ta đã khéo lãnh đạo nhân dân ta tiến hành hai cuộc cách mạng: cách mạng dân tộc dân chủ nhân dân và cách mạng xã hội chủ nghĩa, không có gì ngăn cách hai cuộc cách mạng trong thời gian cũng như trong không gian. Hai cuộc cách mạng đó xen kẽ nhau, hỗ trợ nhau, cuộc trước chuẩn bị và thúc đẩy cuộc sau, cuộc sau hoàn thành những nhiệm vụ cuộc trước chưa làm xong. Trong kháng chiến chống Mỹ, nước ta tạm thời chia thành hai miền với chế độ chính trị khác nhau, Đảng ta vận dụng chiến lược cách mạng dân tộc dân chủ nhân dân ở miền Nam và chiến lược cách mạng xã hội chủ nghĩa ở miền Bắc. Kháng chiến chống Mỹ, cứu nước là giải phóng miền Nam, bảo vệ và xây dựng miền Bắc xã hội chủ nghĩa, tiến tới hoà bình thống nhất Tổ quốc.

Trong quá trình phát triển của sự nghiệp cách mạng, Hồ Chủ tịch và Đảng ta đã khéo vận dụng mọi hình thức đấu tranh bí mật, công khai, hợp pháp, bất hợp pháp,

tùy từng lúc và từng nơi, dùng bạo lực cách mạng chống và thắng bạo lực phản cách mạng.

Cuộc kháng chiến chống Mỹ, cứu nước của dân tộc Việt-nam ta là cuộc đấu tranh cách mạng có ý nghĩa lịch sử và quốc tế, cuộc đấu tranh cách mạng của thời đại, tuyến đầu và đỉnh cao hiện nay của cuộc đấu tranh cách mạng của nhân dân thế giới. Từ một phần tư thế kỷ vừa qua, đó là một cuộc chiến tranh vô cùng gay go, quyết liệt. Để tiến hành cuộc đấu tranh cách mạng đó, Hồ Chủ tịch và Đảng ta vận dụng một chiến lược mà thực tiễn đã chứng tỏ là rất đúng, rất sáng suốt, kết quả là chúng ta đã thắng, đang thắng và nhất định sẽ toàn thắng.

Chiến lược đó vận dụng những quy luật của sự phát triển của lịch sử trong thời đại ngày nay, thời đại cách mạng xã hội chủ nghĩa và cách mạng giải phóng dân tộc. Chiến lược đó vận dụng những quy luật của chiến tranh cách mạng của nhân dân chống đế quốc xâm lược, chủ yếu là đế quốc Mỹ. Chiến lược đó là sự thể hiện khoa học và nghệ thuật quân sự trong loại chiến tranh giải phóng dân tộc và bảo vệ Tổ quốc mà chúng ta đã phát triển đến trình độ cao.

Chiến lược đó chứng minh một cách hùng hồn rằng trong thời đại ngày nay, chính giai cấp vô sản là người làm chủ sự tiến hoá của lịch sử, giữ quyền chủ động trên vũ đài quốc tế.

Một chiến lược như vậy trước hết là một chiến lược tiến công với sức mạnh của hàng triệu quân chúng nhân dân sục sôi phần nộ, quyết xông vào dinh lũy của quân thù mà đánh, nắm lấy cơ hội mà chiến đấu và chiến thắng.

Đồng thời chiến lược đó là một chiến lược đấu tranh bền bỉ, lâu dài, kiên cường, bất khuất, triệt để. Bọn đế quốc xâm lược dựa vào sức mạnh của đội quân nhà nghề với vũ khí hiện đại, muốn đánh mau, thắng mau. Trong điều kiện nước ta, để thắng chiến lược “chiến tranh chớp nhoáng” của địch, chúng ta phải vận dụng chiến lược đánh lâu dài, càng đánh, càng thắng, càng mạnh để đi đến thắng lợi cuối cùng.

Chiến lược đó đòi hỏi sự động viên, tổ chức và phát huy lực lượng vô tận của toàn dân tộc, kiên trì chiến đấu trên ba mặt trận chính trị, quân sự, ngoại giao, tùy lúc,

tùy nơi nặng mặt này hay mặt khác, ngày càng dồn địch vào thế khó khăn bị động, thắng địch từng phần, đi đến thắng lợi hoàn toàn. Chiến lược đó đã đưa đến sự hình thành và sự phát triển không ngừng những lực lượng vũ trang và lực lượng chính trị hùng hậu, cột trụ của cuộc chiến tranh nhân dân thiên biến vạn hoá, lấy ít đánh nhiều, lấy nhỏ thắng lớn, mọi người đánh giặc, núi sông đánh giặc, tạo cái thế vây hãm địch, làm cho chúng mù quáng và bất lực. “Quân đội ta trung với Đảng, hiếu với dân, nhiệm vụ nào cũng hoàn thành, khó khăn nào cũng vượt qua, kẻ thù nào cũng đánh thắng”. Kẻ thù đây là đế quốc xâm lược và các loại chư hầu và tay sai của chúng. Lời nói đầy khí phách anh hùng của Hồ Chủ tịch đúng với quân đội ta, với toàn bộ lực lượng vũ trang nhân dân ta, mà cũng đúng với cả dân tộc Việt-nam ta. Nó thể hiện chủ nghĩa anh hùng cách mạng mà hằng ngày, hằng giờ cuộc chiến đấu ở miền Nam làm nảy nở những điển hình lạ lùng, kỳ diệu, thông thường không ai tưởng tượng được.

Chiến lược của Hồ Chủ tịch và của Đảng thể hiện đường lối quốc tế đúng đắn. Dựa vào sức đoàn kết chiến đấu của mình là chính, chúng ta luôn luôn ra sức tăng cường sự đoàn kết chiến đấu với nhân dân hai nước láng giềng, Lào và Campuchia; chúng ta luôn luôn ra sức tranh thủ sự ủng hộ và giúp đỡ to lớn và quý báu của các nước xã hội chủ nghĩa anh em; tranh thủ sự đồng tình, ủng hộ đầy nhiệt tình của các dân tộc bị áp bức, giai cấp công nhân các nước tư bản chủ nghĩa, kể cả nhân dân tiến bộ Mỹ. Chiến lược của đế quốc Mỹ là một chiến lược toàn cầu, một chiến lược đã lỗi thời và đang phá sản. Chiến lược của ta là sự đoàn kết chiến đấu của nhân dân ta với giai cấp vô sản và các dân tộc bị áp bức trên toàn thế giới chống kẻ thù chung.

Chiến lược của Hồ Chủ tịch và của Đảng ta phát huy đến mức cao sức đoàn kết chiến đấu của nhân dân ta, của nhân dân các nước Đông Dương, của nhân dân các nước xã hội chủ nghĩa và của nhân dân toàn thế giới. Đó là một nhân tố quyết định của mọi thắng lợi trong sự nghiệp cách mạng, như Hồ Chủ tịch thường nói:

Đoàn kết, đoàn kết, đại đoàn kết

Thành công, thành công, đại thành công.

Hồ Chủ tịch và Đảng ta thật là nhà chiến lược thiên tài.

Thiên tài ở chỗ “biết địch, biết ta, trăm trận trăm thắng”. Đế quốc Mỹ tuy có tiềm lực kinh tế và quân sự lớn, nhưng không phải vô tận, hiện nay đang xuống dốc và nhất định sẽ thất bại hoàn toàn. Còn ta là dân tộc Việt-nam hơn bao giờ hết đang giương cao ngọn cờ quyết chiến và quyết thắng của Hồ Chủ tịch với lòng tin vững chắc vào lực lượng không gì thắng nổi của nhân dân ta, đồng thời dựa vào sức mạnh của thời đại, của lịch sử.

Thiên tài ở chỗ biết vận dụng quy luật của cuộc đấu tranh cách mạng chống đế quốc xâm lược trong thời đại ngày nay, qua hiện tượng thấy bản chất của sự vật, qua hiện tại thấy triển vọng và tương lai, từ nước ta thấy cả thế giới.

Thiên tài ở chỗ đi đôi với chiến lược kiên cường, lại biết vận dụng những sách lược thích hợp, lợi dụng mâu thuẫn, mọi chỗ yếu của địch, nhằm dồn địch đến thế thua, thế yếu, thế cô lập cao độ, để từ đó mà chiến thắng.

Chiến lược đó thiên tài ở chỗ nó quyết đánh và quyết thắng, đồng thời biết đánh và biết thắng.

Đường lối và chiến lược cách mạng của Hồ Chủ tịch và Đảng ta là sự phát triển học thuyết Mác-Lênin, sự đóng góp xứng đáng vào kho tàng kinh nghiệm của cách mạng thế giới đối với một loạt vấn đề rất quan trọng về cách mạng dân tộc dân chủ nhân dân tiến lên cách mạng xã hội chủ nghĩa, về con đường tiến lên chủ nghĩa xã hội không qua giai đoạn phát triển tư bản chủ nghĩa, về chiến tranh nhân dân đánh và thắng đế quốc xâm lược, chiến tranh giải phóng dân tộc và bảo vệ Tổ quốc, về xây dựng Đảng kiểu mới, về công nông liên minh và mặt trận thống nhất của dân tộc, về công tác tư tưởng, về đường lối quốc tế đưa tới sự hình thành mặt trận nhân dân thế giới chống xâm lược Mỹ ủng hộ Việt-nam... Tác phẩm của Hồ Chủ tịch từ buổi đầu của cuộc đấu tranh cách mạng của Người cho đến gần đây từng bước đánh dấu sự phát triển và sự đóng góp đó, phản ánh sáng tỏ quá trình đấu tranh cách mạng và những thắng lợi liên tiếp, ngày càng lớn của Đảng ta và nhân dân ta. Hồ Chủ tịch và Đảng ta luôn luôn vận dụng sáng tạo lời nói của Lênin: “Không có lý luận cách mạng thì không có phong trào cách mạng”. Những

thành tựu của chúng ta về lý luận cũng như những thắng lợi của nhân dân ta trong cuộc đấu tranh cách mạng là thắng lợi của học thuyết Mác-Lênin, chân lý của thời đại, đỉnh cao của trí tuệ loài người.

Người tổ chức mọi thắng lợi của nhân dân ta

Có đường lối cách mạng đúng, có chiến lược chính trị và quân sự đúng, còn phải tổ chức thực hiện đường lối đó, chiến lược đó, thì mới có thắng lợi.

Chúng ta thường nói: Đảng là người tổ chức mọi thắng lợi của nhân dân ta. Tổ chức ở đây bao gồm tổ chức lực lượng và tổ chức các cuộc đấu tranh cách mạng. Hồ Chủ tịch đã sáng lập Đảng ta, và cùng Đảng ta động viên, giáo dục lãnh đạo quần chúng nhân dân nước ta làm cách mạng, từ cách mạng dân tộc dân chủ nhân dân tiến lên chủ nghĩa xã hội.

Hồ Chủ tịch đã sáng lập Mặt trận thống nhất của dân tộc, Quân đội nhân dân và sau Cách mạng tháng Tám, sáng lập nước Việt-nam dân chủ cộng hoà, Nhà nước dân chủ nhân dân làm nhiệm vụ lịch sử của chuyên chính vô sản.

Đảng, Mặt trận, Quân đội, Nhà nước là những tổ chức có vị trí và tác dụng cực kỳ quan trọng trong toàn bộ sự nghiệp cách mạng của nhân dân ta. Vì vậy, Hồ Chủ tịch và Đảng ta ngày đêm chăm lo củng cố các tổ chức đó về mọi mặt, rèn luyện cho các tổ chức đó có đủ năng lực làm trọn trọng trách của mình.

Cách mạng là sự nghiệp của quần chúng. Hồ Chủ tịch và Đảng ta ngay từ đầu đã rất chú trọng nhiều loại tổ chức để tập hợp quần chúng, phát huy sức mạnh và tính sáng tạo của quần chúng trong cuộc đấu tranh cách mạng; đó là tổ chức của thanh niên, tổ chức của công nhân, tổ chức của nông dân, tổ chức của phụ nữ và nhiều tổ chức khác tùy sự cần thiết của cuộc đấu tranh và lợi ích của quần chúng.

Đấu tranh cách mạng ở một nước như nước ta chống đế quốc xâm lược đòi hỏi phải kết hợp đúng đắn đấu tranh chính trị và đấu tranh quân sự, phải tổ chức lực lượng chính trị, đồng thời tổ chức lực lượng vũ trang. Cuộc đấu tranh cách mạng của nhân dân ta trước Cách mạng tháng Tám, sau đó cuộc kháng chiến chống Pháp và ngày nay cuộc kháng chiến chống Mỹ là một tấm gương sáng của việc tổ chức lực lượng và lãnh đạo đấu tranh đi từ thắng lợi này đến thắng lợi khác. Tổ

chức lực lượng cách mạng và tổ chức cuộc đấu tranh cách mạng gắn liền với nhau nhằm phục vụ những mục tiêu, những yêu cầu của chiến lược ở từng lúc, từng nơi. Để đánh và thắng quân thù, một mặt phải chủ động tiến công, mặt khác phải đánh lâu dài, càng đánh, càng thắng, càng mạnh để tiến tới thắng lợi cuối cùng. Những tư tưởng chiến lược kiên cường đến mức cao nhất đó không thể tách rời nhau, mà còn phải được quán triệt trong việc tổ chức lực lượng chiến đấu và trong việc lãnh đạo cuộc chiến đấu. Lê-nin đã nói rằng cách mạng xã hội chủ nghĩa không phải chấm dứt lúc đã lật đổ quyền thống trị của các giai cấp áp bức và bóc lột. Việc lật đổ đó đưa đến sự thành lập chính quyền dân chủ nhân dân làm nhiệm vụ lịch sử của chuyên chính vô sản, mới chỉ là sự bắt đầu của công cuộc cải tạo xã hội chủ nghĩa và xây dựng chủ nghĩa xã hội.

Chế độ xã hội chủ nghĩa ở miền Bắc đã giành được những thắng lợi rất to lớn, mà mọi người chúng ta có quyền tự hào. Trong chiến tranh phá hoại miền Bắc, kẻ thù muốn kéo chúng ta trở lại thời đại đồ đá. Nhưng chế độ xã hội chủ nghĩa ở miền Bắc đã phát huy cao độ sức mạnh và tính ưu việt của mình trong chiến đấu và đã chiến thắng, đồng thời tiềm lực kinh tế và quốc phòng của miền Bắc không ngừng được tăng cường, đời sống của nhân dân được giữ vững, ở nông thôn, nơi làm ăn giỏi thì đời sống khá hơn trước chiến tranh. Dưới thời thực dân Pháp thống trị, nhân khẩu miền Bắc chỉ quãng một nửa nhân khẩu ngày nay, thế mà đời sống của đồng bào ta hồi đó lam lũ, khổ cực, đói rách như thế nào chúng ta còn nhớ. Bây giờ mọi người đều có ăn, có mặc, có điều kiện học tập và tiến lên không ngừng. Tất nhiên chúng ta còn phải làm nhiều hơn nữa, sao cho mọi người nhờ lao động sản xuất tốt hơn mà cải thiện nhanh chóng đời sống vật chất và văn hoá của mình. Về văn hoá, giáo dục thì thành tựu của chúng ta thật là kỳ diệu⁽²⁾ trong khi đó, ngay ở các nước tư bản chủ nghĩa rất phát triển hiện nay vẫn còn bao nhiêu người mù chữ và bao nhiêu trẻ em không được đi học. Nhờ những thành tựu của chủ

² Hiện nay, miền Bắc có hơn 4 triệu học sinh đang học các lớp giáo dục phổ thông, 8 vạn 7 nghìn học sinh đại học, 14 vạn 3 nghìn học sinh trung cấp và hơn 1 vạn lưu học sinh đang học ở nước ngoài. Nước ta đã có hàng chục vạn cán bộ kỹ thuật và hàng nghìn người chuyên nghiên cứu khoa học.

nghĩa xã hội, sức khoẻ của nhân dân ta khác hẳn trước, tuổi thọ được nâng lên nhanh chóng, tỷ lệ chết của trẻ con mới đẻ giảm xuống mức thấp nhất thế giới⁽³⁾. Từ hai bàn tay trắng lại phải liên tiếp đánh giặc ngoại xâm hàng mấy chục năm liền mà làm nên sự nghiệp như vậy, nhân dân ta đời đời biết ơn Bác Hồ, thấm thía về sự lãnh đạo sáng suốt của Đảng ta và tự hào về chí khí, nghị lực và tài năng sáng tạo của mình.

Nhưng còn phải làm hơn nữa vì yêu cầu bức thiết của đời sống nhân dân, vì lợi ích của cuộc kháng chiến chống Mỹ, cứu nước, vì độc lập và hùng cường của Tổ quốc, vì những thế hệ tương lai.

Và để làm nhiều hơn nữa, thì điều cơ bản nhất là phải biết quản lý và biết tổ chức, ở đây tổ chức và quản lý liên quan mật thiết với nhau.

Muốn xây dựng chủ nghĩa xã hội thì phải biết quản lý. Nước ta đất ruộng, núi rừng, sông ngòi, khoáng sản, bờ biển như vậy; sức lao động và lực lượng khoa học, kỹ thuật như vậy. Làm thế nào dùng sức lao động sản xuất của nhân dân mà khai thác tài nguyên thiên nhiên của đất nước một cách hợp lý nhất nhằm những mục tiêu trước mắt, trong thời gian tới và tương lai sau này? Như vậy có nghĩa là quản lý nền kinh tế quốc dân, quản lý đời sống của nhân dân đòi hỏi một sự tính toán cơ bản và toàn diện, có ý nghĩa chiến lược to lớn và lâu dài, đồng thời rất tinh vi và thiết thực. Công việc đó cần biết bao thông minh và trí tuệ, biết bao kinh nghiệm mà chúng ta phải vũ trang cho mình. Tính toán quan trọng ở chỗ nó đưa đến sự bố trí và cân đối lực lượng vật chất và sức lao động, trên toàn bộ lãnh thổ cũng như ở các địa phương, cho đến cơ sở là hợp tác xã hoặc xí nghiệp, nhằm lợi ích trước mắt và lợi ích lâu dài, vừa cải thiện đời sống vừa tăng tích lũy để tái sản xuất mở rộng. Lần đầu tiên trong lịch sử loài người, chủ nghĩa xã hội tạo cho người ta khả năng bố trí sức lao động và lực lượng kỹ thuật gắn liền một cách thích hợp nhất với các lực lượng sản xuất vật chất trên phạm vi cả một nước, từ đó mà có năng suất lao động ngày càng cao, hiệu quả kinh tế ngày càng lớn. Việc

³ Ở miền Bắc xã hội chủ nghĩa, người đàn bà có thai thường xuyên được khám thai, đó là câu chuyện không thể có ở bất cứ nước tư bản chủ nghĩa nào.

tính toán để áp dụng khoa học và kỹ thuật sâu rộng trong kinh tế quốc dân và trong mọi hoạt động xã hội lại càng nâng cao năng suất lao động và hiệu quả kinh tế, không phải chỉ trong một vài chục phần trăm mà có thể gấp nhiều lần.

Tất cả công việc tính toán nói trên là một khoa học có tính chính xác như khoa học tự nhiên. Kế hoạch Nhà nước từ kế hoạch dài hạn cho đến kế hoạch hằng năm, kế hoạch của từng ngành, từng vùng, cho đến cơ sở, thể hiện sự tính toán ấy.

Lập kế hoạch nghĩa là tính toán, đi đến bố trí cân đối lực lượng vật chất và lực lượng lao động, cân đối toàn diện, về rất nhiều mặt, đó chính là nội dung rất cơ bản, rất quan trọng của công tác tổ chức. Và đó cũng là chỗ gắn liền quản lý và tổ chức. Lãnh đạo đấu tranh để thực hiện kế hoạch càng đòi hỏi năng lực tổ chức đi đôi với năng lực quản lý, là những điều rất cần thiết đối với tất cả chúng ta, trước hết đối với các đồng chí có trách nhiệm ở cơ quan Nhà nước từ trên xuống dưới. Lê-nin nói: “Chủ nghĩa cộng sản là chính quyền xô-viét cộng với điện khí hoá”. Câu nói đó xác định tầm quan trọng to lớn biết chừng nào của Nhà nước, người trực tiếp quản lý và tổ chức mọi hoạt động của nền kinh tế quốc dân, của đời sống xã hội dưới sự lãnh đạo của Đảng”.

Kế hoạch Nhà nước là kế hoạch tác chiến từng thời gian mấy năm, cho đến hàng năm, hàng tháng, hàng ngày. Thực hiện kế hoạch Nhà nước là một cuộc đấu tranh cách mạng nhằm khắc phục nhiều khó khăn, gian khổ, đòi hỏi ý chí kiên cường, bền bỉ, tinh thần cách mạng tiến công, ý thức tổ chức, kỷ luật chặt chẽ và những tài năng sáng tạo về nhiều mặt. Trong cuộc đấu tranh cách mạng đó mỗi người lao động, mỗi cán bộ phải phấn đấu để thực hiện kế hoạch Nhà nước đúng như là một người chiến sỹ trên chiến trường. Chung quy trong việc lật đổ xã hội cũ, trong việc đánh thắng bọn đế quốc xâm lược, trong công cuộc phát triển kinh tế và văn hoá, xây dựng xã hội chủ nghĩa, con người là nhân tố quyết định, cách mạng là sự nghiệp của quần chúng.

Từ khi chúng ta bắt đầu công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc, Hồ Chủ tịch luôn luôn nhấn mạnh sự cần thiết nâng cao trình độ tổ chức và quản lý của các cơ quan lãnh đạo Đảng và Nhà nước để phát huy sức mạnh của nhân dân.

Hồ Chủ tịch vạch rõ: “Công nhân, nông dân ta và người lao động trí óc cần tin rằng chúng ta có đầy đủ sức mạnh, can đảm và thông minh để xây dựng cuộc đời mới của mình... Vấn đề có ý nghĩa quyết định là cán bộ và đảng viên hiểu rõ yêu cầu mới của cách mạng là phát triển sản xuất, hiểu rõ nâng cao năng suất lao động là nguồn của cải to lớn nhất. Do đó, cần phải thiết thực tổ chức bộ máy sản xuất mới, tích cực học tập quản lý kinh tế, cải tiến kỹ thuật. Ngày nay, Đảng yêu cầu cán bộ và đảng viên chẳng những thạo về chính trị mà còn phải giỏi về chuyên môn, không thể lãnh đạo chung chung... Chỉ có như thế, chúng ta mới xây dựng thắng lợi chủ nghĩa xã hội”⁽⁴⁾.

Những đạo đức cao thượng

Sự nghiệp cách mạng vĩ đại của Hồ Chủ tịch là sự kế tục và phát triển sáng tạo chủ nghĩa Mác-Lênin, thực hiện sứ mạng lịch sử của giai cấp vô sản trong thời đại thắng lợi của cách mạng vô sản ở từng nước và phạm vi trên toàn thế giới.

Chúng ta càng thấy rõ nét, càng thấm thía về tính chất vĩ đại đó trong đời sống hằng ngày, trong con người của Hồ Chủ tịch, thể hiện những đạo đức và tác phong cao thượng của một vị lãnh tụ, một người chiến sĩ cách mạng vô sản.

Đời sống và những tư tưởng, những tình cảm lớn của Hồ Chủ tịch thể hiện sáng tỏ phẩm chất của một chiến sĩ cách mạng vô sản dũng cảm, kiên cường, triệt để, suốt đời hy sinh phấn đấu với khí phách của người chiến thắng, khí phách của Mác-Lênin, khí phách của những người mà sứ mạng lịch sử là đánh đổ xã hội cũ, tư bản chủ nghĩa và xây dựng xã hội mới xã hội chủ nghĩa, khí phách của dân tộc Việt-nam anh hùng đang chiến thắng đế quốc Mỹ xâm lược. Cuộc đời đấu tranh cách mạng của Hồ Chủ tịch là tấm gương chói lọi nhiệt tình cách mạng, ý chí cách mạng thắng không kiêu, bại không nản, một lòng kiên trì cuộc đấu tranh cách mạng gian khổ, lâu dài cho đến thắng lợi cuối cùng. Cũng như Mác và Lênin, lòng tin của Hồ Chủ tịch vào thắng lợi tất yếu của cách mạng là lòng tin vô hạn của Người đối với khả năng cách mạng to lớn, lòng dũng cảm và tài năng sáng tạo của

⁴ Trích bài nói của Hồ Chủ tịch ở Hội nghị bàn về cuộc vận động chính huấn mùa xuân năm 1961.

quần chúng nhân dân. Đòi sống, nhân sinh quan và những đạo đức cao thượng của Hồ Chủ tịch là sự thể hiện sinh động và đẹp đẽ tinh thần cách mạng triệt để đó. Hồ Chủ tịch thường nói: “Có lòng yêu nước thì việc gì rồi cũng làm được hết”, hoặc “miễn là bền gan, vững chí thì nhất định sẽ thành công”. Nghĩa là trước hết phải có tinh thần, có nhiệt tình, có ý chí, có dũng cảm, như thế thì nhất định sẽ thông minh, khôn khéo, sáng tạo, sẽ biết thiên biến, vạn hoá. Và ngược lại, thông minh và sáng tạo càng tăng cường gấp bội ý chí quyết chiến quyết thắng. Hồ Chủ tịch luôn luôn nhấn mạnh cách mạng là gian khổ, là hy sinh, sẵn sàng chịu đựng tất cả vì sự nghiệp lớn, vì lợi ích của nhân dân, vì Tổ quốc và chủ nghĩa xã hội. Hồ Chủ tịch luôn luôn nhắc nhở mọi người chúng ta chống chủ nghĩa cá nhân để trở thành một chiến sĩ cách mạng dũng cảm và kiên cường. Phải chống chủ nghĩa cá nhân thì mới đoàn kết được đồng chí và đồng bào, mới có tinh thần tập thể, ý thức tổ chức và kỷ luật, tất cả những cái đó là sức mạnh không gì thắng nổi trong cuộc đấu tranh giữa ta và địch.

Điều rất quan trọng cần phải làm nổi bật là sự nhất quán giữa đời hoạt động chính trị lay trời chuyển đất với đời sống bình thường vô cùng giản dị và khiêm tốn của Hồ Chủ tịch.

Rất lạ lùng, rất kỳ diệu là trong 60 năm của một cuộc đời đầy sóng gió diễn ra ở rất nhiều nơi trên thế giới cũng như ở nước ta, Bác Hồ vẫn giữ nguyên phẩm chất cao quý của một người chiến sĩ cách mạng, tất cả vì nước, vì dân, vì sự nghiệp lớn, trong sáng, thanh bạch, tuyệt đẹp.

Con người của Bác, đời sống của Bác giản dị như thế nào, mọi người chúng ta đều biết: bữa cơm, đồ dùng, cái nhà, lối sống. Bữa cơm chỉ có vài ba món rất giản đơn, lúc ăn Bác không để rơi vãi một hột cơm, ăn xong, cái bát bao giờ cũng sạch và thức ăn còn lại được sắp xếp tươm tất. Ở việc làm nhỏ đó, chúng ta càng thấy Bác quý trọng biết bao kết quả sản xuất của con người và kính trọng như thế nào người phục vụ. Cái nhà sàn của Bác vền vện chỉ có vài ba phòng, và trong lúc tâm hồn của Bác lộng gió thời đại, thì cái nhà nhỏ đó luôn luôn lộng gió và ánh sáng, phảng phất hương thơm của hoa vườn, một đời sống như vậy thanh bạch và tao

nhã biết bao! Bác suốt đời làm việc, suốt ngày làm việc, từ việc rất lớn: việc cứu nước, cứu dân đến việc rất nhỏ, trồng cây trong vườn, viết một bức thư cho một đồng chí, nói chuyện với các cháu miền Nam, đi thăm nhà tập thể của công nhân, từ nơi làm việc đến phòng ngủ, nhà ăn... Trong đời sống của mình, việc gì Bác tự làm được thì không cần người giúp, cho nên bên cạnh Bác, người giúp việc và phục vụ có thể đếm trên đầu ngón tay, và Bác đã đặt cho số đồng chí đó những cái tên mà gộp lại là ý chí chiến đấu mà chiến thắng: Trường, Kỳ, Kháng, Chiến, Nhất, Định, Thắng, Lợi!

Nhưng chớ hiểu lầm rằng Bác sống khắc khổ theo lối nhà tu hành, thanh tao theo kiểu nhà hiền triết ẩn dật, Bác Hồ sống đời sống giản dị, thanh bạch như vậy, bởi vì Người sống sôi nổi, phong phú đời sống và cuộc đấu tranh gian khổ và ác liệt của quần chúng nhân dân. Đời sống vật chất giản dị càng hoà hợp với đời sống tâm hồn phong phú, với những tư tưởng, tình cảm, những giá trị tinh thần cao đẹp nhất. Đó là đời sống văn minh mà Bác Hồ nêu gương sáng trong thế giới ngày nay.

Trong 60 năm của cuộc đời chiến đấu, Hồ Chủ tịch luôn luôn ung dung và thư thái, giặc đến bên cạnh vẫn bình thản và chính trong lúc nguy biến như vậy, người cầm lái lại càng sáng suốt, kiên cường, vững chắc, trấn tĩnh mọi người và vượt khỏi gian nguy. Ngay trong lúc ở tù, tay chân bị trói buộc, thì người chiến sĩ sôi nổi đó vẫn ung dung thư thái, và tâm hồn đó cùng cảnh ngộ đó đã sinh ra những bài thơ tuyệt đẹp:

Thơ xưa yêu cảnh thiên nhiên tuyệt đẹp:

Mây, gió, trăng, hoa, tuyết, núi, sông;

Nay ở trong thơ nên có thép:

Nhà thơ cũng phải biết xung phong.

Và khi mới ra tù, tập leo núi:

Núi áp ôm mây, mây áp núi,

Lòng sông gương sáng, bụi không mờ.

*Bồi hồi dạo bước Tây phong lĩnh, Trông
lại trời Nam, nhớ bạn xưa.*

Sự ung dung, thư thái đó toả ra trong bản Di chúc thiêng liêng của Hồ Chủ tịch, mà mọi người đọc Di chúc ở nước ta cũng như nước ngoài đều thấm thía. Giản dị trong đời sống, trong quan hệ với mọi người, trong tác phong, Hồ Chủ tịch cũng rất giản dị trong lời nói và bài viết, vì muốn cho quần chúng nhân dân hiểu được, nhớ được, làm được. Suy cho cùng, chân lý, những chân lý lớn của nhân dân ta cũng như của thời đại là giản dị: “Không có gì quý hơn độc lập, tự do”, “Nước Việt-nam là một, dân tộc Việt-nam là một, sông có thể cạn, núi có thể mòn, song chân lý ấy không bao giờ thay đổi”... Những chân lý giản dị mà sâu sắc đó lúc thâm nhập vào quả tim và bộ óc của hàng triệu con người đang đợi nó, thì đó là sức mạnh vô địch, đó là chủ nghĩa anh hùng cách mạng.

Những tư tưởng lớn của Hồ Chủ tịch là những tình cảm lớn. Trong đời hoạt động cách mạng cũng như trong đời sống hằng ngày của mình, Hồ Chủ tịch đối xử với người, với việc luôn luôn có lý, có tình. Bác Hồ là “muôn vàn tình thương yêu” đối với đồng chí, đồng bào. Trong tình thương đó, có chỗ cho mọi người, không quên, không sót một ai, và sắp xếp cho mỗi người vị trí chiến đấu cũng như lo lắng chu đáo cho mỗi người về việc làm, đời sống và học tập, vừa nghiêm khắc đòi hỏi, vừa thương yêu dịu dặt.

Thương yêu và quan tâm săn sóc mọi tầng lớp đồng bào, trai gái, già trẻ, đồng bào các dân tộc, các tôn giáo, kiều bào ở nước ngoài, Bác Hồ đặc biệt ân cần chăm lo các chiến sĩ trong lực lượng vũ trang nhân dân là những người chiến đấu quên mình trên tiền tuyến; các cháu thanh niên, thiếu niên và nhi đồng, là lớp người thừa kế sự nghiệp cách mạng; chị em phụ nữ anh hùng, bất khuất, trung hậu, đảm đang trong sản xuất và chiến đấu; đồng bào các dân tộc ít người, đã và sẽ tiếp tục có cống hiến cao quý vào sự nghiệp cách mạng của nhân dân ta. Trong lòng Bác, đồng bào miền Nam chiếm một vị trí đặc biệt. Những lúc vui mừng nhất của Bác là lúc được tin chiến thắng ở miền Nam; và nghĩ đến những đau khổ của đồng bào miền Nam là Bác bùi ngùi xót thương vô cùng. Bác luôn luôn ghi nhớ những chiến

công của chiến sĩ miền Nam, nhất là các cháu thanh niên và nhi đồng. Lúc tiếp khách nước ngoài, Bác thường đem những câu chuyện kỳ lạ đó kể với khách và niềm sung sướng làm nét mặt của Bác tươi sáng hẳn lên. Lúc đọc những lời kêu gọi cũng như những bài thơ chúc tết, Bác biết rằng đồng bào cả nước đều lắng nghe, Bác cũng biết rất rõ rằng đồng bào và chiến sĩ miền Nam càng lắng nghe Bác với tất cả tâm hồn của mình, hình như Bác đang nói với mình.

Cũng như Lenin, Hồ Chủ tịch có lòng tin vô hạn đối với quần chúng nhân dân, đối với dân tộc Việt-nam ta, Bác thường nhắc câu nói của đồng bào Quảng Bình, Vĩnh Linh trong những ngày chiến đấu ác liệt nhất với giặc Mỹ xâm lược: “Để trăm lần không dân cũng chịu, khó vạn lần dân liệu cũng xong”.

Suốt đời, Bác chăm lo phát hiện, bồi dưỡng và phát huy người tốt, việc tốt, đào tạo cán bộ cho sự nghiệp cách mạng. Tập thể lãnh đạo của Đảng ta hiện nay là những người học trò, người đồng chí và bạn chiến đấu của Hồ Chủ tịch, từ mấy chục năm nay một lòng, một dạ đoàn kết chiến đấu chung quanh Người, thể hiện sự đoàn kết nhất trí của toàn đảng, toàn dân.

Luôn luôn, Bác rất chú trọng nâng cao chất lượng của Đảng ta và của mỗi đảng viên của Đảng. Bác thường nhắc nhở đảng viên phải xung phong gương mẫu về mọi mặt, và rất coi trọng công tác giáo dục và huấn luyện đảng viên. Trong Di chúc, trước hết mọi điều, Bác dặn dò về Đảng, về những việc làm để “giữ gìn Đảng ta thật trong sạch”.

Tình cảm cao cả của Bác cũng là tình cảm đối với nhân dân thế giới, nhân dân các nước xã hội chủ nghĩa, nhân dân ba nước Việt-nam, Campuchia và Lào. Hồ Chủ tịch là hiện thân của chủ nghĩa quốc tế vô sản vô cùng trung thực và trong sáng: “Là một người suốt đời phục vụ cách mạng, tôi càng tự hào với sự lớn mạnh của phong trào cộng sản và công nhân quốc tế bao nhiêu, thì tôi càng đau lòng bấy nhiêu vì sự bất hoà hiện nay giữa các đảng anh em!

Tôi mong rằng Đảng ta sẽ ra sức hoạt động, góp phần đắc lực vào việc khôi phục lại khối đoàn kết giữa các đảng anh em trên nền tảng chủ nghĩa Mác-Lênin và chủ nghĩa quốc tế vô sản có lý, có tình.

Tôi tin chắc rằng các đảng anh em và các nước anh em nhất định sẽ phải đoàn kết lại”.

Nói về đạo đức của Hồ Chủ tịch, người ta hay nhắc đến những điều Người thường căn dặn: “Cần kiệm liêm chính”, “Chí công vô tư”, v.v... Nhưng phải hiểu những điều cao quý đó với ý nghĩa và tinh thần mới, theo học thuyết Mác-Lênin, theo nhân sinh quan của người cộng sản. Trước đây chúng ta đã thường nghe, trong Di chúc chúng ta lại đọc một câu rất có ý nghĩa của Hồ Chủ tịch: “Phải xứng đáng là người lãnh đạo, là người đầy tớ thật trung thành của nhân dân”. Câu đó phải được tất cả chúng ta, nhất là những người có trách nhiệm từ trên xuống dưới trong bộ máy của Đảng và của Nhà nước suy nghĩ. Đó là quan điểm cách mạng vô sản, một luận điểm có ý nghĩa cơ bản và sâu sắc về quan hệ giữa cơ quan lãnh đạo của Đảng, của Nhà nước và sự nghiệp cách mạng của quần chúng. Cuộc cách mạng về quan hệ sản xuất phải quán triệt quan điểm đó để giải quyết những vấn đề rất quan trọng trước mắt và sau này.

Tóm lại, đời sống, hoạt động và toàn bộ sự nghiệp của Hồ Chủ tịch làm sáng tỏ phẩm chất và những đạo đức của người chiến sĩ cách mạng trong cuộc đấu tranh chống kẻ thù cũng như trong công cuộc xây dựng đời sống mới. Phẩm chất và đạo đức đó quan trọng ở chỗ nó thể hiện những tư tưởng lớn và tình cảm lớn của người cách mạng, nó là lẽ sống, là lý tưởng của chúng ta. Hồ Chủ tịch thường nói muốn xây dựng chủ nghĩa xã hội phải có con người xã hội chủ nghĩa. Hồ Chủ tịch rất coi trọng con người bởi vì đó là vốn quý nhất. Cuộc chiến đấu và chiến thắng của dân tộc Việt-nam trong sự nghiệp chống Mỹ, cứu nước cũng như trong công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội chung quy là thắng lợi của con người, con người đó trước hết là một chiến sĩ cách mạng kiên cường, bất khuất, triệt để, vũ trang bằng học thuyết Mác-Lênin bách chiến bách thắng, luôn luôn trau dồi phẩm chất và đạo đức của mình. Cho nên chúng ta phải biết coi trọng hơn nữa việc giáo dục những đạo đức cách mạng cho Đảng, cho chiến sĩ, cho thanh niên, cho nhân dân lao động, cho mọi người, theo lòng mong muốn của Hồ Chủ tịch. Đạo đức học phải trở nên một ngành khoa học xã hội mà những người có trách nhiệm phải đi sâu

ngiên cứu chuyên cần hơn nữa. Nó cũng phải trở thành một môn học không thể thiếu được trong các trường đại học và giáo dục phổ thông. Các cơ quan tuyên huấn phải quán triệt nó trong hoạt động của mình. Mục đích và nội dung của cách mạng tư tưởng phải xuất phát từ đó và cuối cùng phải đi đến đó.

Hồ Chủ tịch là một vị lãnh tụ cách mạng kiểu Lênin, càng vĩ đại vì giản dị. Người là con chim phượng hoàng của núi Trường Sơn⁵ với tầm mắt thấu suốt từ lưu vực sông Hồng, quê hương buổi đầu của dân tộc, đến lưu vực sông Cửu Long giàu hoa quả và trí dũng, và từ nước ta nhìn ra khắp bốn biển, năm châu, tầm mắt xuyên qua thời gian đến tương lai tươi sáng của dân tộc và của cả loài người.

Trong bản Di chúc, Hồ Chủ tịch nói Người sẽ đi gặp Mác, Lênin. Những người có tâm hồn mơ mộng có thể tưởng tượng cuộc gặp lý thú biết bao! Nhưng đời sống chẳng phải bao giờ cũng phong phú hơn sự tưởng tượng? Và trong đời sống, trong cuộc đấu tranh cách mạng hằng ngày ở nước ta, phải chăng Bác Hồ của chúng ta luôn luôn gặp Mác và Lênin, gặp trong đường lối của Đảng, trong cuộc đấu tranh cách mạng của nhân dân ta và cả trong tâm trí của mỗi người Việt-nam ta.

⁵ Xtalin viết về Lênin: “*Con phượng hoàng của núi*”.